

Sammendrag – Høringsuttalelse AURA II

1. Hva saken gjelder

Statkraft har søkt om opprusting og utvidelse av Aura kraftverk (AURA II). Tiltaket er omtalt som et opprustings- og utvidelsestiltak (O/U), men innebærer etter vår vurdering **reelle endringer i bruken av vannressursene i Aura/Eira-vassdraget**. Saken behandles etter vassdragsreguleringsloven og vassressursloven.

Dette sammendraget er utarbeidet for politisk og strategisk nivå og oppsummerer hovedfunn, vurderinger og krav fra berørte grunneierlag, bygdelag og elveeierlag i Eikesdal og Eresfjord.

2. Hovedbudskap

AURA II-søknaden dokumenterer en vesentlig økning i tilgjengelig vannressurs sammenlignet med grunnlaget for Aurarevisjonen i 2021. Denne endringen utløser krav om ny, full konsesjonsbehandling og gir både rettslig og faglig grunnlag for å tilføre mer vann til Aura/Eira-vassdraget.

Videre vil AURA II, gjennom økt slukeevne, i praksis eliminere historiske overløp som har vært avgjørende for restvannføringen i Aura elv. Dette innebærer en **reell forverring av miljøtilstanden**, i strid med både konsesjonsvilkår og EUs vanndirektiv.

3. Endret hydrologisk grunnlag – kjernen i saken

Aurarevisjonen i 2021 bygget på et gjennomsnittlig tilsig til Aursjøen på **18,8 m³/s**. I Statkrafts søknad for AURA II er tilsvarende tall **25,2 m³/s**, en økning på om lag **34 %**.

I tillegg kommer NVEs beregninger av framtidig klimapåslag, som ytterligere øker tilgjengelig vannressurs. Samlet innebærer dette at **forutsetningene for vedtaket i 2021 ikke lenger er til stede**.

Når datagrunnlaget er vesentlig endret, kan tidligere vedtak ikke videreføres uten ny vurdering. Dette utløser krav om full konsesjonsbehandling etter vassdragsreguleringsloven § 16 og vassressursloven § 10.

4. Overløp – et undervurdert miljøbidrag

Historiske data viser at overløp fra Aursjømagasinet og Holbua i perioden 1981–2023 har bidratt med i gjennomsnitt **ca. 0,8 m³/s** til Aura/Eira-vassdraget. Dette har utgjort en betydelig andel av restvannføringen i Aura elv.

Med planlagt slukeevne på **110 m³/s** i AURA II vil Statkraft i praksis kunne unngå overløp, også ved økt nedbør som følge av klimaendringer. Dette innebærer at vann som i dag når Aura elv, i framtiden i hovedsak vil bli overført til kraftproduksjon og andre nedbørfelt.

Påstanden om at AURA II ikke innebærer nye overføringer eller redusert vannføring til Aura/Eira-vassdraget er derfor **misvisende**.

5. Miljødesign og konsesjonsvilkår – manglende forutsetninger

I 2021 ble det fastsatt nye konsesjonsvilkår med klare krav til: - naturlig reproduksjon av fisk - opprettholdelse av vandringsmuligheter - kompensasjon for skader på fiskebestandene.

Fagrapporter fra NINA, Sweco og Miljødirektoratet dokumenterer at planlagte miljøtiltak i Aura elv **ikke kan fungere uten økt vannføring**. Uten tilstrekkelig vann blir tiltakene i praksis uten effekt.

AURA II legger ikke til rette for at disse vilkårene kan oppfylles.

6. Vanndirektivet og ESA – økt rettslig risiko

EUs vanndirektiv (WFD artikkel 4) stiller krav om at alle vannforekomster minst skal opprettholde eller oppnå god økologisk tilstand, og at forringelse ikke er tillatt.

Aura elv er allerede i svært dårlig økologisk tilstand. ESA har tidligere stilt konkrete spørsmål til norske myndigheter om hvordan vanndirektivet etterleves i dette vassdraget.

En ytterligere reduksjon i vannføring som følge av AURA II vil gjøre det **svært vanskelig, om ikke umulig**, å oppfylle vanndirektivets krav, og øker risikoen for brudd på Norges EØS-forpliktelser.

7. Osbu kraftverk – samfunnssikkerhet

AURA II innebærer nedleggelse av Osbu kraftverk og fjerning av tilhørende 132 kV-linje. Osbu kraftverk har i flere tiår sikret stabil og pålitelig strømforsyning til Eikesdal.

Konsekvensene for forsyningssikkerhet er ikke tilstrekkelig utredet. Dette er et alvorlig mangelfullt grunnlag for beslutning.

8. Samlet vurdering

AURA II kan ikke behandles som et rent teknisk opprustingsprosjekt. Tiltaket innebærer: - vesentlig endret hydrologisk grunnlag - bortfall av historiske overløp - økt belastning på et allerede kritisk vassdrag - økt risiko for brudd på konsesjonsvilkår og vanndirektivet

Dette utløser krav om ny, full konsesjonsbehandling.

9. Våre krav (oppsummert)

1. Full konsesjonsbehandling av AURA II
2. Konsekvensutredning av reelle alternativer, utført av uavhengig instans
3. Økt og forpliktende vannføring i Aura elv, forankret i konsesjonen
4. Etterlevelse av vannforskriften og EUs vanndirektiv (art. 4)
5. Sikring av stabil strømforsyning til Eikesdal før eventuelle vedtak

Konklusjon: AURA II representerer et veivalg. Med dagens søknad legges det opp til ytterligere forverring av et allerede sterkt belastet vassdrag. Med ny, full konsesjonsbehandling kan derimot økt vanntilgang brukes til å oppfylle miljømål, rettslige forpliktelser og lokale samfunnsinteresser.